

ROZPORZĄDZENIE MINISTRA SPRAWIEDLIWOŚCI

z dnia 31 grudnia 1981 r.

w sprawie opłat za czynności zespołów adwokackich.

Na podstawie art. 108 pkt 3 ustawy z dnia 19 grudnia 1963 r. o ustroju adwokatury (Dz. U. z 1963 r. Nr 57, poz. 309 i z 1967 r. Nr 13, poz. 55) zarządza się, co następuje:

Rozdział 1

Przepisy ogólne.

§ 1. 1. Do opłat za czynności zespołów adwokackich zalicza się: wynagrodzenie zespołu adwokackiego, ryczałt na koszty administracyjne oraz ekwiwalent za wynagrodzenie utracone w związku z niezbędnym w sprawie wyjazdem adwokata — co stanowi obrót zespołu, a ponadto zwrot wydatków poniesionych w związku z prowadzeniem sprawy.

2. Przy określeniu wysokości wynagrodzenia zespołu adwokackiego bierze się pod uwagę charakter i stopień zawiłości sprawy, wymagany nakład pracy, a także poziom kwalifikacji zawodowych adwokata.

3. Wynagrodzenie zespołu określone według stawek zawartych w rozporządzeniu może być obniżone (§ 4) lub podwyższone (§ 5), przy czym z kilku podstaw obniżki lub podwyżki wynagrodzenia uwzględnia się tylko jedną. W razie zbiegu podstaw do obniżki i podwyżki wynagrodzenie ustalone w trybie ust. 2 nie ulega zmianie.

§ 2. 1. Opłaty należą się zespołowi za ogół czynności związanych z prowadzeniem sprawy w instancji bez względu na wynik sprawy.

2. W razie nie usprawiedliwionego odwołania pełnomocnictwa lub w razie zrzeczenia się pełnomocnictwa przez adwokata z winy klienta zespołowi należą się opłaty za instancję, w której odwołanie nastąpiło, oraz za instancje poprzednie, jeżeli adwokat brał w nich udział.

3. W wypadku przewidzianym w ust. 2 zespołowi należy się 50% ustalonego wynagrodzenia oraz zwrot wydatków, jeżeli adwokat nie występował jeszcze w danej sprawie przed sądem albo innym organem państwowym.

4. W innym wypadku zespołowi należą się opłaty za faktycznie wykonywane czynności.

§ 3. 1. Wysokość opłat na rzecz zespołu adwokackiego ustala umowa między zespołem reprezentowanym przez kierownika zespołu a klientem.

2. Wysokość opłat zespołu adwokackiego za czynności nie przewidziane w rozporządzeniu ustala kierownik zespołu, przyjmując za podstawę wynagrodzenie w sprawach o najbardziej zbliżonym charakterze.

3. Kierownik zespołu adwokackiego może w szczególnie uzasadnionych wypadkach zwolnić klienta w całości lub w części od obowiązku uiszczenia wynagrodzenia.

4. Decyzja kierownika zespołu w sprawie zastosowania obniżki lub podwyżki wynagrodzenia zespołu adwokackiego lub zwolnienia w myśl ust. 3 powinna być podjęta na piśmie.

§ 4. Wynagrodzenie zespołu podlega obniżeniu o 50%:

- 1) jeżeli wyłącznym źródłem utrzymania klienta jest emerytura, renta lub inne zaopatrzenie albo wynagrodzenie za pracę, a dochód na członka rodziny pozostającej na jego utrzymaniu nie przekracza kwoty najniższego wynagrodzenia pracowniczego,
- 2) jeżeli przedmiotem zlecenia jest roszczenie o rentę, emeryturę, dożywocie lub alimenty, a klient nie ma stałego źródła utrzymania.

§ 5. 1. Wynagrodzenie zespołu może być podwyższone, nie więcej jednak niż o 50%, w sprawach o szczególnie skomplikowanym charakterze bądź wymagających wydatnie zwiększonego nakładu pracy lub szczególnego poziomu kwalifikacji adwokata występującego w sprawie.

2. W razie gdy przedsiębiorstwo handlu zagranicznego lub inna jednostka gospodarki społecznej zleca zespołowi sprawę rozstrzyganą przed zagranicznym sądem lub organem arbitrażu lub gdy klientem jest cudzoziemiec dewizowy, wynagrodzenie może być wyższe od stawek przewidzianych w niniejszym rozporządzeniu.

§ 6. Jeżeli skutek orzeczenia instancji wyższej doszło do ponownego rozpoznania sprawy w pierwszej in-

stancji, zespołowi należy się 75% wynagrodzenia za ponowne prowadzenie sprawy w tej instancji.

§ 7. 1. Zespołowi niezależnie od wynagrodzenia należy się zwrot wydatków faktycznie poniesionych w związku z prowadzeniem sprawy oraz ryczałt na koszty administracyjne.

2. Do wydatków w rozumieniu ust. 1 należą:

- 1) koszty sądowe,
- 2) opłaty skarbowe,
- 3) koszty wyjazdów, rozliczane na zasadach określonych dla pracowników państwowych,
- 4) koszty przepisywania i kopiowania akt, związane z odpłatnym zleceniem tych czynności,
- 5) inne celowe, udokumentowane wydatki.

3. Wysokość ryczałtu na koszty administracyjne wynosi za każdą instancję 200 zł.

§ 8. 1. W razie wyjazdu adwokata do innej miejscowości na zlecenie klienta w związku z prowadzeniem sprawy zespół dolicza do wynagrodzenia ekwiwalent za związaną z wyjazdem utratę zarobków w wysokości 300 zł za dobę, przy czym — jeżeli nieobecność adwokata w miejscowości będącej siedzibą zespołu nie przekroczyła 5 godzin — ekwiwalent wynosi 200 zł.

2. W razie wyjazdu adwokata do innej miejscowości w kilku sprawach koszt przejazdu i noclegu, diety oraz ekwiwalent wymieniony w ust. 1 dzieli się stosunkowo.

3. W razie dokonywania czynności przez adwokata, który mieszka stale poza siedzibą zespołu, nie należą się koszty przejazdu i noclegów oraz dieta i ekwiwalent, jeżeli czynności dokonane były w miejscu zamieszkania tego adwokata lub w siedzibie zespołu adwokackiego, którego jest członkiem.

§ 9. Klienci zespołów uiszczają wpłaty do kasy zespołu bądź bezpośrednio, bądź za pomocą obowiązujących w obrocie sposobów uiszczania należności. Prowadzącemu sprawę adwokatowi nie wolno — pod odpowiedzialnością dyscyplinarną — pośredniczyć w dokonywaniu wpłat do zespołu i przyjmować wpłaty, chyba że uchwałą zespołu zostało mu powierzono inkaso na rzecz zespołu.

Rozdział 2

Wynagrodzenie zespołu w sprawach cywilnych, ze stosunku pracy i ubezpieczeń społecznych.

§ 10. 1. Wynagrodzenie zespołu adwokackiego ustala się od wartości przedmiotu sprawy, a w postępowaniu egzekucyjnym — od wartości egzekwowanego roszczenia, chyba że przepis szczególny stanowi inaczej. W razie zmiany w toku postępowania wartości stanowiącej podstawę obliczenia opłaty bierze się pod uwagę wartość zmienioną, poczynając od instancji następnej.

2. Wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi przy wartości przedmiotu sprawy:

- 1) do 2.000 zł — od 300 do 1.050 zł,
- 2) od 2.001 zł do 4.000 zł — od 500 do 1.400 zł,
- 3) od 4.001 zł do 7.000 zł — od 600 do 1.575 zł,
- 4) od 7.001 zł do 10.000 zł — od 700 do 1.750 zł,
- 5) od 10.001 zł do 15.000 zł — od 800 do 2.100 zł,
- 6) od 15.001 zł do 20.000 zł — od 1.000 do 2.800 zł,
- 7) od 20.001 zł do 40.000 zł — od 1.400 do 3.500 zł,
- 8) od 40.001 zł do 70.000 zł — od 1.800 do 4.200 zł,
- 9) od 70.001 zł do 100.000 zł — od 2.200 do 4.500 zł,
- 10) od 100.001 zł do 200.000 zł — od 2.600 do 5.950 zł,
- 11) od 200.001 zł do 300.000 zł — od 3.000 do 7.350 zł,
- 12) ponad 300.000 zł — od 3.600 do 8.750 zł.

§ 11. 1. Wynagrodzenie zespołu wynosi w sprawach:

- 1) o rozwód i o unieważnienie małżeństwa — od 800 do 3.850 zł,
- 2) o stwierdzenie istnienia lub nieistnienia małżeństwa — od 500 do 1.225 zł,
- 3) o przysposobienie — od 350 do 500 zł,
- 4) o pozbawienie, ograniczenie, zawieszenie lub przywrócenie władzy rodzicielskiej oraz o odebranie dziecka — od 350 do 500 zł,
- 5) o ustalenie ojcostwa, zaprzeczenie ojcostwa, unieważnienie uznania dziecka i rozwiązanie przysposobienia — od 350 do 800 zł,
- 6) o ubezwłasnowolnienie — od 400 do 1.225 zł,
- 7) o uznanie za zmarłego lub stwierdzenie zgonu — od 300 do 700 zł,
- 8) o rozstrzygnięcie co do aktów stanu cywilnego — od 200 do 525 zł,
- 9) o rozstrzygnięcie w istotnych sprawach rodziny lub co do zarządu majątkiem wspólnym — od 400 do 700 zł,
- 10) o zniesienie wspólności majątkowej między małżonkami — od 400 do 1.750 zł,
- 11) o podział majątku wspólnego między małżonkami — stawkę obliczoną na podstawie § 10 od wartości udziału małżonka zastąpionego przez adwokata, a w wypadku zgodnego wniosku małżonków — 50% tej stawki,
- 12) o alimenty, o nakazanie wypłacania wynagrodzenia za pracę do rąk drugiego małżonka — w zakresie zastępstwa strony dochodzącej tych roszczeń — od 300 do 800 zł.

2. Stawki określone w ust. 1 pkt 1 obejmują również wynagrodzenia od roszczeń majątkowych, dochodzonych łącznie w sprawie, z wyjątkiem roszczeń przewidzianych w art. 58 § 2 i 3 Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego, od których zespół pobiera wynagrodzenie dodatkowe na zasadach ogólnych.

3. Stawki określone w ust. 1 pkt 5 obejmują w sprawach o ustalenie ojcostwa również roszczenia majątkowe strony powodowej.

§ 12. Za prowadzenie sprawy z zakresu własności i innych praw rzeczowych oraz z zakresu prawa o księ-gach wieczystych wynagrodzenie zespołu wynosi w spra-wach:

- 1) o stwierdzenie zasiedzenia własności lub użytkowa-nia wieczystego nieruchomości — 50% stawki obli-czonej na podstawie § 10 od wartości prawa,
- 2) o rozgraniczenie — od 600 do 1.750 zł,
- 3) dotyczących służebności — od 300 do 1.050 zł,
- 4) o naruszenie posiadania — od 600 do 1.925 zł,
- 5) o wpis w księdze wieczystej lub o założenie zbioru dokumentów albo o umorzenie hipoteki — od 200 do 525 zł,
- 6) o zniesienie współwłasności — stawkę obliczoną na podstawie § 10 od wartości udziału współwłaściciela zastąpionego przez adwokata, a w wypadku zgodnego wniosku uczestników — 50% tej stawki,
- 7) związanych z korzystaniem lub zarządem rzeczą wspólną — od 400 do 1.050 zł,
- 8) o usunięcie niezgodności między wpisem w księdze wieczystej a rzeczywistym stanem prawnym — 50% stawki obliczonej na podstawie § 10 od wartości pra-wa dotkniętego niezgodnością.

§ 13. Za prowadzenie spraw z zakresu prawa spadkowego wynagrodzenie zespołu wynosi w sprawach:

- 1) o zabezpieczenie spadku, dokonanie spisu inwentarza, przyjęcie i odrzucenie spadku, ogłoszenie testamentu i nakazanie jego złożenia, zarządu spadku nie objętego i wyjawienie przedmiotów spadkowych — od 200 do 525 zł,
- 2) o stwierdzenie nabycia spadku — od 450 do 1.225 zł, a jeżeli przedmiotem postępowania jest również ważność testamentu — od 600 do 2.100 zł,
- 3) o dział spadku — stawkę obliczoną na podstawie § 10 od wartości udziału spadkowego uczestnika zastępowanego przez adwokata, a w wypadku działu na zgodny wniosek uczestników postępowania — 50% tej stawki,

§ 14. Wynagrodzenie zespołu wynosi w sprawach:

- 1) o opróżnienie lokalu mieszkalnego — od 400 do 1.050 zł,
- 2) o opróżnienie lokalu użytkowego — od 500 do 1.400 zł,
- 3) o wydanie nieruchomości — od 800 do 2.450 zł.

§ 15. Za prowadzenie innych spraw wynagrodzenie wynosi w sprawach:

- 1) o uchylenie uchwały spółdzielni — od 600 do 1.575 zł,
 - 2) o ochronę dóbr osobistych — od 800 do 2.100 zł,
 - 3) o ochronę praw autorskich — od 1.500 do 4.375 zł,
 - 4) dotyczących wynalazczości — stawkę obliczoną na podstawie § 10, jednak nie mniej niż 1.225 zł,
 - 5) z zakresu postępowania nieprocesowego nie wymienionych odrębnie — od 300 do 1.400 zł,
 - 6) o uchylenie wyroku sądu polubownego — od 300 do 1.050 zł,
 - 7) z zakresu postępowania upadłościowego i układowego — od 450 do 1.225 zł,
 - 8) o uznanie orzeczeń sądów zagranicznych — od 800 do 2.625 zł,
 - 9) egzekucyjnych — 50% stawki obliczonej na podstawie § 10 przy egzekucji z nieruchomości, a 25% tej stawki przy egzekucji innego rodzaju,
 - 10) ze skarg na czynności komornika — od 200 do 525 zł.
- Stawki określone w pkt 1, 2, 3 i 4 nie obejmują opłaty od roszczeń majątkowych dochodzonych łącznie w sprawie.

§ 16. Za prowadzenie sprawy w danej instancji należy się 75% wynagrodzenia, jeżeli sprawa toczyła się w postępowaniu nakazowym lub upominawczym, a nie doszło do rozprawy.

§ 17. 1. W postępowaniu przed okręgowymi sądami pracy i ubezpieczeń społecznych wynagrodzenie na rzecz zespołu wynosi w sprawach:

- 1) o nawiązanie umowy o pracę, o uznanie wypowiedzenia umowy o pracę za bezskuteczne, o przywrócenie do pracy lub o ustalenie sposobu ustania stosunku pracy — od 300 do 400 zł,
- 2) o wynagrodzenie za pracę lub o odszkodowanie inne niż wymienione w pkt 4 — 75% stawki obliczonej na podstawie § 10 od wartości wynagrodzenia lub odszkodowania będącego przedmiotem sporu przed okręgowym sądem pracy i ubezpieczeń społecznych,
- 3) o inne roszczenia niemajątkowe — od 300 do 700 zł,
- 4) o ustalenie wypadku przy pracy, jeżeli nie jest połączone z dochodzeniem odszkodowania lub renty — od 300 do 800 zł,

5) o świadczenia odszkodowawcze należne z tytułu wypadku przy pracy lub choroby zawodowej — 50% stawki obliczonej na podstawie § 10 od wartości odszkodowania będącego przedmiotem sporu przed okręgowym sądem pracy i ubezpieczeń społecznych.

2. W sprawach o świadczenia pieniężne z ubezpieczenia społecznego i zaopatrzenia emerytalnego wynagrodzenie zespołu wynosi:

- 1) w sprawach o emeryturę lub rentę — od 300 do 700 zł,
- 2) w sprawach o dodatki do emerytur i rent oraz o zasiłki z ubezpieczenia społecznego i rodzinnego — od 200 do 400 zł.

3. Za czynności jednorazowe nie związane z prowadzeniem sprawy przez adwokata wynagrodzenie w sprawach pracowniczych i ubezpieczeniowych wynosi:

- 1) za udzielenie porady prawnej — 100 zł,
- 2) za sporządzenie wniosku, odwołania lub podania o rewizję nadzwyczajną — 150 zł, a jeżeli czynność była połączona ze zbadaniem akt — 200 zł.

§ 18. 1. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu rewizyjnym należy się 50% wynagrodzenia, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat — 75%, w obu wypadkach nie mniej niż 350 zł; za prowadzenie sprawy przed Sądem Najwyższym należy się odpowiednio 75% i 100% wynagrodzenia, nie mniej jednak niż 525 zł.

2. Za prowadzenie sprawy w postępowaniu zażaleniowym należy się 25% wynagrodzenia, a jeżeli w pierwszej instancji nie prowadził sprawy ten sam adwokat — 50%, nie mniej niż 270 zł; za prowadzenie sprawy przed Sądem Najwyższym wynagrodzenie wynosi odpowiednio 50% i 75%, nie mniej jednak niż 350 zł.

3. Za prowadzenie przed Sądem Najwyższym, w postępowaniu odwoławczym lub w postępowaniu wywołanym rewizją nadzwyczajną, spraw określonych w § 17 wynagrodzenie wynosi 100% stawek wymienionych w tym paragrafie.

§ 19. Jeżeli w sprawie prowadzonej przez adwokata ustanowionego z urzędu osoba korzystająca z jego pomocy prawnej uzyskała korzyść majątkową, a nie zostaną na jej rzecz zasądzone koszty procesu lub zostaną zasądzone w wysokości nie wystarczającej na pokrycie wynagrodzenia zespołu adwokackiego, należy się zespołowi od tej osoby wynagrodzenie obliczone według stawek zawartych w rozporządzeniu, jednak nie może ono przekraczać $\frac{1}{5}$ korzyści majątkowej uzyskanej przez te osoby.

§ 20. Za prowadzenie sprawy w imieniu kilku osób zespołowi należy się wynagrodzenie od każdej z nich, gdy zastępowanie więcej niż jednej osoby powoduje szczególnie zwiększenie nakładu pracy. W tym wypadku przepis § 5 ust. 1 nie ma zastosowania.

Rozdział 3

Wynagrodzenie zespołu w sprawach ~~cywilnych~~ **cywilnych**.

§ 21. 1. Za ogół czynności wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi:

- 1) w dochodzeniu — od 200 do 525 zł,
- 2) w śledztwie — od 300 do 1.050 zł.

2. Wynagrodzenie zespołu adwokackiego za obronę wynosi przed sądem:

- 1) rejonowym w postępowaniach szczególnych — od 300 do 875 zł,
- 2) rejonowym w postępowaniu zwyczajnym — od 500 do 2.100 zł,

- 3) wojewódzkim jako II instancją — od 400 do 1.225 zł,
- 4) wojewódzkim jako I instancją oraz przed Sądem Najwyższym — od 1.200 do 3.850 zł,
- 5) wojskowym jako I instancją — od 500 do 1.750 zł.

3. Za obronę przed kolegium do spraw wykroczeń w każdej instancji wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi od 300 do 875 zł.

4. Za czynności w sprawie o wznowienie postępowania wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi od 500 do 1.400 zł, a w sprawie o podjęcie postępowania warunkowo umorzonego — od 300 do 1.050 zł.

5. Za obronę w sprawach o wydanie wyroku łącznego przed sądem rejonowym i wojewódzkim wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi od 300 do 1.225 zł.

6. Za zastępstwa w sprawach o odszkodowanie za niesłuszne skazanie lub aresztowanie wynagrodzenie zespołu adwokackiego oblicza się od wartości przedmiotu sprawy według zasad przewidzianych w rozdziale 2.

7. Przepisy ust. 1—6 mają odpowiednie zastosowanie do wynagrodzenia zespołu za czynności adwokata w charakterze pełnomocnika powoda cywilnego, pokrzywdzonego (pełnomocnika oskarżyciela posiłkowego) lub oskarżyciela prywatnego.

§ 22. Za obronę przed sądem w postępowaniu wykonawczym wynagrodzenie zespołu adwokackiego wynosi w sprawach:

- 1) o odroczenie lub przerwę wykonania kary — od 200 do 875 zł,
- 2) o wykonanie warunkowo zawieszonej kary — od 300 do 875 zł,
- 3) o warunkowe przedterminowe zwolnienie lub odwołanie takiego zwolnienia — od 300 do 1.050 zł,
- 4) o orzeczenie przez sąd penitencjarny nadzoru ochronnego — od 300 do 875 zł,
- 5) o umieszczenie w ośrodku przystosowania społecznego przez sąd penitencjarny — od 400 do 1.050 zł,
- 6) za czynności związane z wykonywaniem kary ograniczenia wolności oraz wykonywaniem środków zabezpieczających — od 300 do 700 zł,
- 7) za prowadzenie sprawy o zatarcie skazania — od 200 do 525 zł,
- 8) za prowadzenie sprawy o ulaskawienie — od 300 do 1.050 zł,
- 9) za pozostałe czynności w postępowaniu wykonawczym — od 200 do 875 zł.

§ 23. W sprawach, w których rozprawa trwa dłużej niż jeden dzień, dolicza się za każdy następny dzień rozprawy 20% wynagrodzenia.

§ 24. Za obronę kilku osób lub za reprezentowanie kilku osób należy się wynagrodzenie od każdej z nich.

Rozdział 4

Wynagrodzenie zespołu w innych sprawach.

§ 25. Wynagrodzenie zespołu za prowadzenie sprawy za każdą instancję wynosi:

- 1) w sprawach arbitrażowych — 50% stawek określonych w § 10,
- 2) w sprawach administracyjnych:
 - a) dotyczących należności pieniężnych albo praw majątkowych, jeżeli ich wartość została określona przez organ administracji państwowej lub jeżeli jest oczywista — 50% stawek określonych w § 10,

b) lokalowych, dotyczących lokali mieszkalnych — od 400 do 1.050 zł, a dotyczących lokali użytkowych — od 500 do 1.750 zł,

c) innych sprawach administracyjnych. — od 500 do 1.750 zł,

d) rozpatrywanych przez Naczelny Sąd Administracyjny:

— 100% stawek określonych w § 10 w sprawach wymienionych pod lit. a),

— od 800 do 2.625 zł w sprawach wymienionych pod lit. b) i c),

3) w innych sprawach — od 300 do 1.050 zł.

Rozdział 5

Wynagrodzenie zespołu za czynności nie związane z prowadzeniem sprawy.

§ 26. Za czynności jednorazowe, nie związane z prowadzeniem sprawy przez adwokata, wynagrodzenie zespołu wynosi:

- 1) za udzielenie porady lub sporządzenie pisma upominawczego — 270 zł, a jeżeli czynność połączona jest ze zbadaniem akt, ksiąg wieczystych lub rejestrów — od 150 do 525 zł,
- 2) za sporządzenie pozwu, aktu oskarżenia lub zażalenia — 25% stawki przewidzianej dla postępowania w I instancji, nie mniej jednak niż 350 zł,
- 3) za sporządzenie rewizji lub wniosku o wniesienie rewizji nadzwyczajnej lub wznowienie postępowania — 25% stawki przewidzianej dla postępowania rewizyjnego, nie mniej jednak niż 440 zł,
- 4) za sporządzenie pisemnej opinii prawnej — od 300 do 1.050 zł,
- 5) za sporządzenie projektu umowy — 50% stawki obliczonej od wartości przedmiotu umowy na podstawie § 10, nie mniej jednak niż 525 zł,
- 6) za sporządzenie innego pisma — 270 zł.

Rozdział 6

Wynagrodzenie zespołu za działalność mediacyjną.

§ 27. 1. Zespołowi należy się pełne wynagrodzenie, jeżeli adwokat swoim działaniem doprowadził do zgody, ugody lub innego pojednawczego rozstrzygnięcia, które uczyniło zbędnym postępowanie przed właściwymi organami.

2. W wypadku wymienionym w ust. 1 nie ma zastosowania przepis § 5 ust. 1.

Rozdział 7

Przepisy przejściowe i końcowe.

§ 28. W sprawach będących w toku przed dniem wejścia w życie niniejszego rozporządzenia stosuje się aż do ich zakończenia w danej instancji dotychczasowe przepisy.

§ 29. Traci moc rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 23 grudnia 1980 r. w sprawie opłat za czynności zespołów adwokackich (Dz. U. Nr 28, poz. 132).

§ 30. Rozporządzenie wchodzi w życie z dniem ogłoszenia.

Minister Sprawiedliwości: S. Zawadzki